

תענית ל. (שורה 8) עד לא. (סוף המסכת)

ביאורים

אבלות ותשעה באב - באבלות מתחילים עם אנינות חמורה, יורדים לאבלות של שבעה שהיא קלה יותר, משם יורדים לאבלות של שלושים שהיא עוד יותר קלה ומשם לאבילות של י"ב חודש. בתשעה באב מתחילים עם אבלות כללית של כל השנה, עולים לאבילות חמורה יותר של שלושת השבועות, משם עולים לתשעת הימים, שבוע שחל בו, ערב תשעה באב ואז מגיע שיא האבלות בתשעה באב.

הגר"ד סולובייצ'ק מסביר את הבדל זה בכך שבאבילות אנו מתמודדים עם אירוע טרגי קשה שאירע ולכן בתחילה האבילות חריפה ולאט לאט היא יורדת. בתשעה באב לעומת זאת אנו מנסים לחוות את האירוע שקרה לפני אלפי שנים ולכן אנו מתחילים באבלות קלה ועולים לאבילות חמורה.

סעודה מפסקת: הסעודה האחרונה המתקיימת לאחר חצות.

סעודה מפסקת- ערב ט' באב:

אכילה

ת"ק:
 אסור לאכול 2 תבשילין.
 אסור לאכול בשר (ובשר מליח מותר).
 אסור לשתות יין (ויין חדש מותר).

רשב"ג:
 ישנה ממנהגו.

רחיצה (בזמן סעודה מפסקת)

ת"ק: אסורה.
ר"י בר"י: מותרת.

מנהגו של ריב"א:
 היה יושב במקום מושפל (בין התנור לכיריים) ואוכל פת חריבה עם קיטון של מים והיה נראה כמי שמת לו מת.

כיצד משנה?

ר' יהודה:
 יחליף למין אחר. (ע"פ הרש"ש. ור' דק"ס)
 יאכל עם כמות אנשים מועטה מהרגלו.
 ימעט את כמות הכוסות שרגיל לשתות.

חכמים:
 ימעט את כמות הבשר והיין שרגיל לאכול ולשתות.

ט' באב

האיסורים

אכילה, שתיה,
 רחיצה, סיכה,
 נעילת הסנדל,
 תשמיש המטה.

לימוד תורה

דברים שרגיל ללמוד: אסור.
דברים שאינו רגיל ללמוד: מחלוקת (ת"ק: מותר, ר"י: אסור).
לימוד לילדים: מחלוקת (ת"ק: מותר, ר"י: אסור).
קינות איוב וכי"ב: מותר.

עשיית מלאכה

1. תלוי במנהג המקום.
2. ת"ח אסורים בכל מקום.

כפיית מיטה

ר' יהודה: כל המיטות חוץ ממי שאינו יכול.
חכמים (שבברייתא): רק את מיטת מי שיכול.
חכמים (שבמשנה): אין חובה כלל.

ר"ע: העושה מלאכה בט' באב - אינו רואה סימן ברכה לעולם.

רשב"ג: בעניין זה ראוי לכל אדם לנהוג כתלמיד-חכם.

לא היו ימים טובים... כיום הכיפורים וט"ו באב

ייחודו של ט"ו באב

- הותרו השבטים להתחתן זה עם זה.
- הותר שבט בנימין לבוא בין שבטי ישראל.
- חזרה הנבואה למשה (כיוון שכלו מתי מדבר).
- ביטל הושע בן אלה את השומרים שמנעו מישראל לעלות לרגל.
- נתנו הרוגי ביתר לקבורה.
- פסקו לכרות עצים למערכה, כי מיום זה העצים לחים.

ייחודו של יום כיפור

- יום סליחה ומחילה.
- בו ניתנו הלוחות האחרונים.